

Den kroppsliga differentieringens praktik

Övervikt och nätdejting på intimitetens marknad

Roland Paulsen

Sociologiska institutionen, Uppsala universitet

The practice of bodily differentiation: Overweight and internet dating on the market of intimacy

With the emergence of Internet dating, the procedure for choosing a partner has been radically changed. Given the initial invisibility of the body when Internet dating, one might presume that looks become less important when searching for partners online. Unfortunately, this is far from the truth. Based on twelve interviews with Internet daters of which six define themselves as overweight, the reproduction of bodily distinction in both mediated and direct communication is here being studied. A recurrent theme among the interviewees is the disappointment of the first date face to face. Ironically the importance of looks (or bodily capital) appears to be even more vital when dating on Internet than when building relationships "in real life". Besides the disappointment of the first date in real life, the obese women in this study could also gather information of their value on the market of intimacy through being met by serious harassments and in exclusively being treated as sexual objects. Despite its strong association with the physical body, bodily capital can sometimes be difficult to distinguish from other forms of capital. From this point of view, the possibility of less repressive forms of intimacy is discussed.

Keywords: bodily capital, Internet dating, intimacy, choice of partner

Everywhere bourgeois society insists on the exertion of will; only love is supposed to be involuntary, pure immediacy of feeling. In its longing for this, which means a dispensation from work, the bourgeois idea of love transcends bourgeois society. But in erecting truth directly amid the general untruth, it perverts the former into the latter.

Theodor Adorno [1951] (2005:172)

Nätdejtingsajterna utgör i dag en blomstrande industri och expanderar särskilt starkt i Sverige där mer än en miljon invånare uppskattas ta del av verksamheten (Carpman, 2007). Det har hävdats att internetdejting passar den nordiska inbundenheten särskilt väl (Hökerberg, 2008; Törnqvist, 2006); i stället för att vara utlämnad med kropp och ord i den fysiska interaktionens sammelsurium tillåts nätdejtaren kontempera över sina formuleringar i detalj innan de klickas i väg till den presumtiva partnern. Ens "verkliga jag" (d.v.s. sådana vi föredrar att se oss själva) kommer mer till rättvisa när sådan kontroll finns. Det finns inget avslöjande kroppsspråk i den virtuella kommunikationen. Faktum är att kroppen inte alls behöver synas. Vilken betydelse detta får för interaktion och partnerval är omdiskuterat. Är den kroppsliga barriär som länge hindrat tvillingsjälur från förening nu äntligen på väg att överbryggas? Eller innebär kroppens initiala osynlighet tvärtom att dess betydelse framhävs? Som vi ska se tyder det mesta på att det senare alternativet stämmer bäst överens med verkligheten. Ämnet för denna studie är hur den kroppsliga differentieringen reproduceras i internetdejtingens värld.

Innan vi fördjupar oss i de kroppsrelaterade frågorna ska vi här anknyta till en bredare diskussion som under senare decennier engagerat många sociologer. Om det intimas sfär tidigare ansetts vara frikopplad från det omgivande samhället kan få idag ifrågasätta dess gradvisa integrering. Marcuse fångade tidigt denna integreringsprocess i begreppet *repressiv desublimering*. Enligt Marcuse var det traditionella samhällets puritanska inställning till sexualiteten ett utslag av den diskursiva autonomi som sexualiteten fortfarande erhöi i gränslandet till det kollektivt förträngda. Just därför att den spontana intimiteten ej var reglerad framstod den som ett hot mot den allmänna ordningen. Med modernitetens intåg och 1960-talets sexuella revolution övervinns vissa tabun och regleringar, men enligt Marcuse sker detta till priset av att sexualitetens systemnegerande kraft mattas av för att i stället anta en stabiliserande funktion inom såväl produktion som konsumtion (Marcuse, [1964] 1991:72ff). Intimiteten rationaliseras nu ännu ett steg från romantisk personcentrering och tillgivenhet till vad Giddens beskrivit som en betoning av *sammanflödande kärlek*, d.v.s. fokus på relationen *per se* som oberoende av "partner" kan utvecklas medelst "fri och öppen kommunikation" samt övningar i *ars erotica* (Giddens, 1995:167). Vi kan se att Giddens beskriver ett samhälle långt från de traditionella samhällena med föräldrastyrda äktenskap. Som Fromm [1956] (1988) redan på 1950-talet anförde, har den civiliserade delen av världen lyckats utveckla en *intimitetens marknad* med alldeles egna kapital som vägs och jämförs mot varandra för att "parterna" ska få ut så mycket som möjligt av det egna "humankapitalet". Liksom alla andra marknader i dag ser intimitetens marknad hur informationsteknologin tillhandahåller nya möjligheter till effektivisering av kapitalhanteringen. Det är denna deprimerande rationaliseringsprocess som står i centrum för denna studie.

Det vi här ska intressera oss för är internetdejtingens kapitalmatchningsverksamhet med särskilt fokus på det jag kallar *kroppsligt kapital*. I de pilotintervjuer som den här studien föregicks av framkom det hur en av de största farhågorna utgjordes av risken för att det bakom den virtuella kontakten skulle finnas en person vars fysiska attrak-

tion ej levde upp till de egna kraven. Detta tema var så påtagligt att jag bestämde mig för att låta det utgöra stommen för resten av intervjuarbetet. Det fyndet ligger också bakom valet av min marknadsekonomiska ansats med begrepp som investering, avkastning mm. I en tid när den ekonomiska sfärens marknader fortsätter att ge vika för oligopolutveckling finner vi ironiskt nog hur marknadslika mönster av konkurrens och reifikation vinner mark inom det intimas sfär. Den teoretiska ramen synliggör många mekanismer inom dagens internetdejting och kommer därför att beskrivas ingående.

Sedan intervjumaterialet samlades in under 2007 har internetdejtingens kroppsliga differentiering kommit till flera drastiska uttryck som ibland väckt allmän debatt. Inte minst gäller detta introduktionen av nätdejtingsajter där själva medlemskapet är avhängigt ett visst kroppsligt kapital. Nyligen utestängde exempelvis dejtingsajten beautifulpeople.com 1,8 miljoner medlemmar baserat på en intern omröstning där medlemmarnas utseende betygsattes (TT-Ritzau, 2009). I Sverige har även dejting-sajten klubbh.se lyckats väcka kritik genom att exklusivt vända sig till personer med funktionshinder (Algrim Klingspor, 2007), och ännu mer kroppsspecifikt blir det på sajten mulligt.se vars målgrupp består av just mulliga personer.

Jag kommer i det närmaste att introducera läsaren för ny partnervälsforskning som uppmärksammar den kroppsliga hierarkin. Syftet är att undersöka hur den kroppsliga differentieringen reproduceras och utmanas bland internetdejtare. Själva den symboliska reproduktionen av kroppsliga hierarkier som via populärkultur och massmedia rotar sig i medvetandet är dock undantagen analysen. Det är i stället den praxisbetingade reproduktionen som här kommer att diskuteras. För att renodla temat har jag valt att utgå från dejtingvillkoren för en grupp vars kroppsliga kapital är litet – i den här studien står därför överviktiga internetdejtare i fokus.¹

Jag har för den här studien intervjuat tolv heterosexuella nätdejtare varav sex definierar sig själva som överviktiga och de övriga sex på ett eller annat sätt kommit i kontakt med överviktiga personer i internetdejtingsammanhang. Som redan nämnts växte fokus på dejtingvillkoren för överviktiga fram successivt i intervjuarbetet, varför några av de tidiga intervjuerna där frågan ej dykt upp har undantagits analysarbetet. Dessa intervjuer har ändå bidragit till analysens utveckling. I denna process utarbete-

---

1 Överviktiga personer är i sammanhanget särskilt intressanta eftersom de enbart utifrån ett kroppsligt attribut sakta håller på att växa fram som en självdefinierad grupp i samhället. Trots att deras sak står långt ner på den identitetspolitiska agendan är förtrycket av dem väldokumenterat. I Puhls och Brownells (2003) utomordentliga sammanställning av forskning om övervikt framgår det hur överviktiga förtrycks i olika sammanhang. Överviktiga får bl.a. sämre betyg p.g.a. sin vikt, de har svårare att få jobb, de tillåts mer sällan adoptera barn, de blir sämre behandlade som hyresgäster och de diskrimineras t.o.m. av sina föräldrar. I en numera klassisk studie tilläts barn rangordna sex olika teckningar på överviktiga barn, barn med funktionshinder eller "normala" barn, utefter vem de helst skulle vilja vara vän med. Överviktiga hamnade längst ner på skalan (Richardson et al., 1961). En replikering av studien 2003 visade, trots att övervikt bland barn blivit mer än dubbelt så vanligt sedan 1961 i USA, att ogillandet av överviktiga barn ökat med 40 procent (Latner & Stunkard, 2003). Ett par nya kvantitativa studier, som jag snart kommer att återvända till, visar vidare på ett tydligt undertryckande av överviktiga på vuxenlivets partnervälsfält (Cawley et al., 2006; Halpern et al., 2005).

des allt eftersom ett mer strukturerat intervjuförfarande där de inledande intervjuernas explorativa ansats så småningom kunde överges.

I presentationen av materialet gäller att intervjupersonen (som givetvis tilldelats ett fingerat namn) definierar sig som normalviktig om inget annat anges. Då allsköns märkliga beteenden på det intimas område (som mobbning och utseendefixering) ofta tillskrivs ungdomen har jag valt att intervju dem som kan sägas tillhöra ”medelåldern” – här mellan 29 och 53 år. Intervjupersonerna har hämtats dels från ett öppet forum för internetdejtare på Spray Date, dels från ett slutet forum för överviktiga internetdejtare på samma sajt som jag efter förfrågan fick tillgång till. I detta forum fick jag även möjlighet att ta del av ca tvåtusen inlägg där överviktiga personer diskuterar hur de upplever nätdejtingverksamheten. Enbart intervjumaterialet har emellertid underkastats en tematisk analys.

Här nedan kommer jag först att diskutera begreppet ”kroppsligt kapital” sådant Bourdieu definierar det. Sedermera följer en diskussion om hur dejtingsajterna rationaliserat en på partnervalsfältet utbredd strävan efter att få så hög avkastning som möjligt på det egna kapitalet. Därefter kommer jag utifrån intervjumaterialet att redogöra för hur den kroppsliga distinktionen utvecklar sig från de initiala kontakterna över Internet till den första träffen *in real life* (eller ”IRL” som det heter i nätdejtingsammanhang). Könsspecifika former av kroppslig differentiering tas sedan upp separat innan några exempel ges på hur det kroppsliga kapitalet ibland kan sättas inom parentes vid partnerval.

Kroppsligt kapital

Begreppet ”kroppsligt kapital” används vid ett par tillfällen av Bourdieu i *La Distinction* utan att närmare definieras. Det kroppsliga kapitalet är, enligt Bourdieu, främst kulturellt bestämt – dels avgörs kapitalet av det rådande kroppsidealet i en viss kultur, dels ristas kulturellt betingad praxis som matvanor och motionsvanor in i kroppen.² I kroppen ”blir kultur till natur” som Bourdieu (1979:210) uttrycker det. Bourdieu ser en skillnad mellan olika socialgruppers kroppsideal som främst kommer till uttryck i att de lägre klasserna intar en mer instrumentell syn på kroppen och betonar dess styrka (ibid:234), medan bourgeoisie idealiserar den smala kroppformen som ett tecken på kultivering och ett avskiljande från en förslappad natur (ibid:214), eller som en indikation på individens ”foglighet” som Foucault (1977) beskrivit det. Johannisson betonar i sin historiska analys av den kvinnliga kroppsmedvetenheten hur särskilt medelklassen inför industrialiseringens produktionsöverflöd kom att se smalheten som ett

---

2 Trots att det tycks råda stor intersubjektivitet inom en viss kultur vid värdering av det kroppsliga kapitalet (Holter, 1981:147) är det välkänt att vilken kroppstyp som premieras varierar friskt i olika tider och mellan olika kulturer och vi kan därför sluta oss till att även det kroppsliga kapitalet är avhängigt den symboliska makten i samhället. Exempel på hur kroppsidealen kan variera ges i en relativt ny Harvardstudie som helt är ägnad kulturella variationer i mäns smak för olika stjärtstorlekar (Marlowe et al., 2005).

sätt ”att hävda sig både mot överklassens slappa dekadens och underklassens råa grovhet” (Johannisson, 1994:49).

Den smala kroppen kan således beskrivas som ett i grunden borgerligt kroppsideal som numera upprätthålls av västerlandets symboliska makt i form av massmedier och en växande skönhetsindustri (Bourdieu, 1979:171). Ju längre ner i de sociala klasserna vi går desto större diskrepans från det smala idealet kan man observera – något som bl.a. märks i att midjemåtten ökar i takt med att den socioekonomiska statusen minskar (ibid:228, Goodman, 1993). Smalhetsidealet i dagens samhälle så som det tolkas verkar alltså sammanhånga med de privilegierade klassernas uråldriga förakt för *akrasia*, d.v.s. viljesvaghet; att göra A (föräta sig) trots att man vet att B (äta lagom) är det rätta. Detta kompliceras dock av att dagens smalhetsideal inte enbart tycks vila på en epikureisk återhållsamhetsfilosofi utan även vittnar om en asketisk kult av det anorektiska som fortgår trots dess destruktiva konsekvenser för kvinnor i synnerhet (jfr Lindblad, 2006).

Sedan Bourdieu författade sitt magnum opus tyder mycket på att de borgerliga skönhetsidealen spridit sig såväl globalt (Assayag, 1996; Parameswaran, 2004) som till de lägre klasserna (Featherstone, 1994:127) – detta trots att den sociala snedfördelningen av det kroppsliga kapitalet kvarstår. Det narcissistiska intresset för kroppens form tycks även sysselsätta män i allt högre grad (ibid:115). Kanske har detta att göra med tjänstesektorns, och framför allt med vad Bourdieu kallar för de ”kvinnliga yrkenas” utbredning som ger individer med stort kroppsligt kapital och rätt kosmetika möjlighet till att transformera det kroppsliga kapitalet till ekonomiskt kapital (Bourdieu, 1979:169); kanske har det helt enkelt att göra med en intensifiering av vad Lasch (1979) beskriver som den narcissistiska kulturen. Trots att identitetskonsumtionen drivit fram en kirurgi som gör kroppen alltmer modifierbar, skiljer sig i vilket fall det kroppsliga kapitalet till viss del från det kulturella kapitalet då den biologiska autonomin avlämnar en ojämn fördelning av kroppsligt ”startkapital”. Denna oregelbundenhet utgör ett återkommande tema inom skönlitteraturen; inte minst vad det gäller de speciella livsöden som uppstår då någon från de lägre klasserna ärver en kroppskonstitution med liten diskrepans från skönhetsidealen – dessa fall kallas i det franska språket för ”fatal skönhet” (*beauté fatale*), en skönhet som är fatal just för att den hotar de sociala hierarkierna (Bourdieu, 1979:215).

I Bourdieus kroppssociologiska modell inverkar den kombination av natur och kultur som det kroppsliga kapitalet utgör även på vad Bourdieu kallar för *kroppslig hexis* – ungefär den kroppsliga dimensionen av habitusbegreppet – som bl.a. kommer till uttryck i hur väl man trivs i sin kropp. Kroppslig *hexis* märks bl.a. i individens kroppshållning, röstläge och finmotorik. Med ett större kroppsligt kapital kan kroppen glömmas bort. *Le chef charismatique*, ett begrepp som Bourdieu använder för att betona det hierarkiska elementet i interaktionen, är ”för gruppen vad han är för sig själv i stället för att vara för sig själv vad han är för gruppen, så som de underordnade i den symboliska kampen” (ibid:230). Kampen om att inta subjektposition, ett kärt tema inom den existentialistiska fenomenologin som Bourdieu utvecklar, är ytterst relevant i dejtingsammanhang. Bourdieus modell förklarar hur det rent kroppsliga kan

få beteenderelaterade konsekvenser som förstärker över- och underordningen på intimitetens marknad. Något förenklat säger teorin att kroppslig bekvämlighet skänker större karisma vilket ytterligare förhöjer vad Bourdieu kallar för individens *pouvoir de séduction* (förförelsemakt) (ibid:229). Detta torde inte minst gälla inom det fält som jag här intresserar mig för nämligen partnervälfältet.

Med Goffmans ord finns det för varje liten avvikelse i utseendet "alltid någon social situation när den får fundamental betydelse och ger upphov till en skamlig diskrepans mellan den virtuella och verkliga sociala identiteten" (1972:132). Även om diskriminering av överviktiga inom exempelvis arbetslivet kan konstateras statistiskt, får stigmat betydligt brutalare konsekvenser på intimitetens marknad än någon annanstans. Flera kvantitativa undersökningar har visat hur såväl kvinnors som mäns romantiska och sexuella aktiviteter avtar med stigande värden av Body Mass Index (se Cawley et al. 2006 eller Halpern et al. 2005). Den fysiska attraktionen (som förvisso avgörs av mer än kroppsstorlek) är enligt vissa studier t.o.m. den viktigaste variabeln vid val av partner – speciellt för män (se Townsend et al. 1998) vilket tycks stödja tesen om att en manlig överordning präglar sexualitetens sfär (jfr Irigaray, 1985).

Utifrån Bourdieu kan man tänka sig att detta inte behöver stå i motsättning till den betoning av de klassiska variabelerna (klass, etnicitet, utbildning) som tidigare partnervälforsknin g ett uttryck för; kroppsligt kapital indikerar socialgrupps tillhörighet och inkluderar alltså det sociala. Det får därför inte tolkas som ren biologi i evolutionistisk anda. Det kroppsliga kapitalet värderas utifrån kulturella karaktärsföreställningar vars ideologiska grund ej bör underskattas: "utseendet är det viktigaste och personer som har utseendet för sig *tillvitas* en rad andra egenskaper – de anses vara klokare, varmare och duktigare", skriver exempelvis Holter (1981:128) i sin studie av den krogcenterade intimitetsmarknaden. Utan att man ens inför sig själv behöver erkänna någon utseendefixering kan utseendets betydelse för val av partner således visa sig i det att man aktivt intresserar sig för mer sublima egenskaper.

Det kroppsliga kapitalet (som oftast värderas utifrån betraktarens egna kapital) kan alternativt beskrivas som en tröskel att passera innan andra kapital värderas (Stroebe et al. 1971). Partnervälfältet bygger, som det kommer att framgå i nästa del, således på en hierarkisk ordning. Detta är en ordning som i internetdejtingens värld rubbas något i kontaktens initialskede, för att så småningom ytterligare befästas.

Intimitetens marknad

Innan vi fördjupar oss i dagens strukturering av den romantiska aktiviteten bör vi erinra oss Fromms beskrivning av vad jag här kallar för intimitetens marknad:

För en modern människa består lyckan i att gå från skyltfönster till skyltfönster och köpa allt man någonsin kan, kontant eller på avbetalning. Han (eller hon) har ungefär samma inställning till medmänniskan. Den efterträdade troféen är för mannens del den tilldragande kvinnan och för kvinnans den tilldragande mannen. 'Tilldragande' betyder vanligen en viss konstellation av lockande egenskaper som är populära och ef-

terfrågade på den sociala prestigemarknaden. Vad som gör en person fysiskt och psykiskt tilldragande bestäms av vad som för ögonblicket är modernt [...] Kärlek utvecklas vanligen endast med hänsyn till sådana mänskliga marknadsobjekt som man har möjlighet att byta till sig. Jag vill göra en god affär; föremålet bör vara åtråvärt enligt gängse sociala värderingar och bör dessutom åtrå mig med hänsyn till mina dolda och reella tillgångar och möjligheter. Två personer förälskar sig sålunda i varandra när de känner med sig att detta är det bästa fynd de kan göra på marknaden i anseende till sitt eget begränsade bytesvärde [...] I en kultur där man huvudsakligen orienterar sig efter marknadsnoteringar och där materiell framgång skattas ojämförligt högst finns det knappast anledning att förfasa sig över att folks kärleksaffärer visar upp samma mönster som på varu- och arbetsmarknaderna (Fromm, 1988:13).

Oaktat Fromms grundtes, att denna reifikation omöjliggör kärlek – vilket är ett alltför komplext påstående för att kunna utredas här – skulle få invända mot att partnervalet i dag vanligen bygger på en kapitalmatchning där naturligtvis alla slags kapital, inte enbart det kroppsliga, spelar in. Marknadsmetaforen har, som Becker (1992) så tydligt demonstrerat, visat sig vara användbar för att beskriva flera av senmoderitetens subsystem som vi helst vill betrakta som autonoma. De femtio år som förflutit sedan Fromm drog sina slutsatser om intimitetens marknad har genererat vad som måste betraktas som en rationalisering av kapitalmatchningen. Detta märks inte minst när man studerar de olika dejtingsajternas uppbyggnad. På Spray Date kan man söka efter potentiella partners medelst det internationella sökverktyget Meetic. Ögon- och hårfärg, längd, vikt, kroppstyp, alkohol- och rökvanor, språkfärdighet, yrke, inkomst, utbildning och fritidsaktiviteter är några av avgränsningsmöjligheterna, och de används flitigt. Som om detta inte var tillräckligt finns ett användarvänligt utvärderingssystem där man kan betygsätta presentationerna med s.k. ”charmpoäng”. De med högst charmpoäng hamnar på startsidans topplista. I nysatsningen ”Sexy Like Us” kan ytterligare bilder (främst av lättklädd karaktär) läggas upp där kropparna betygsätts för sig. Även här finns en tio-i-topp-lista att beskåda. Och även en bottenlista där främst kvinnor i femtioårsåldern tycks ha hamnat. De som lyckas mindre väl i dessa betygsystem kan genom att ge av sitt ekonomiska kapital marknadsföra sig själva med en ”personlig banner” – ett egenkomponerat bildspel som flimrar i kanten av fönstret hos sajtens användare vid sidan av annan internetreklam.

Internetdejting tillåter individen att grovsortera på intimitetens marknad utan att de bortsorterade märker det. Bortsållade presentationer och bilder tar ej illa upp och det går alltid att återvända till en presentation. Likheter med vilken slags internethandel som helst är, som Bauman beskriver det, slående: ”You can always press delete’ [...] On the Internet one can date without fear of the ‘real world’ repercussions. Or this is at any rate how one can feel when shopping for partners on the Internet. Just like browsing through the pages of a mail-order catalogue with a ‘no obligation to buy’ promise and a ‘return to the shop if dissatisfied’ guarantee on the front page” (Bauman, 2003:65). Gränsen för att man ska kunna tala om att någon får nobben förskjuts med nätdejtingen och tillåter därför en smidigare sällning om man jämför med den fysiska världen utanför.

Trots internetdejtingens uppenbara brutalitet menar Bauman att industrin inte har någon större del i den allmänna reifikationen. Han menar att internetdejting svarar mot ett reellt behov av att få maximal utdelning på personliga egenskaper. Metamorfosen ”från varuleverantör till sensationssamlare” (Bauman, 1995:111) har skänkt individen nya möjligheter, men också en del problem där nätdejtingen tycks utgöra en efterfrågeanpassad mjukvarulösning. Ty för att i god utilitaristisk anda kunna försäkra sig om att partnerinvesteringen ger optimal avkastning på det egna kapitalet (som vanligen införskaffats med ansenliga tids- och energiupppoffringar) så är sekundärgruppen i form av arbetskamrater och liknande alldeles för liten; inte minst om man betänker hur stor del av den vakna tiden som numera tillbringas i fysisk ensamhet i de välutbildade samhällslagren. Det enorma utbudet som breder ut sig för nätdejtaren skapar förhoppningar om att äntligen kunna göra det perfekta partnervallet som slutgiltigt driver bort rädslan för att gå miste om andra (och bättre) romantiska och sexuella upplevelser – en rädsla som i dag får dödsängesten att blekna i jämförelse, menar Bauman (se intervju med Davídsdóttir, 2003).

Ett problem med såväl Baumans som Fromms analyser är emellertid att aktörerna på intimitetens marknad tilldelas en rollekvivalens som döljer maktskillnader. Utan att spekulera i orsakerna kan vi konstatera att bytesvärdet på intimitetens marknad varierar från individ till individ. Även om ingen torde vara helt utesluten från partnervalsfältet innebär detta en valmöjlighetshierarki där de med störst kapital (av alla dess slag) får mer att välja på än de längre ner i hierarkin. Rollekvivalensen överdrivs dessutom av en könsblindhet hos nämnda teoretiker: asymmetrierna kompliceras och förstärks nämligen av den könade rollutdelningen som gör män till jägare och kvinnor till troféer (jfr Backberger, 1966; Giddens, 1995; Johannisson, 1994). Internetdejtingens värld befolkas, med andra ord, inte av jämlika parter utan av individer som ofta är mer än väl medvetna om det egna ”marknadsvärdet”.

För att illustrera denna ojämlikhet ber jag läsaren att begrunda två av mina intervjupersoner. Gunilla är 29 år och arbetar som journalist på en av de av de mer respektabla redaktionerna i Stockholm. Hon bor i innerstaden och går gärna ut på kvällarna. Spraydate är mest en ”form av underhållning” som hon sedan knappt ett år tillbaka roat sig med. Hon får i snitt cirka 20 mejl om dagen av män som fastnat för hennes presentation och hon svarar enbart på en bråkdel av erbjudandena eftersom de flesta männen går henne på nerverna. ”Jag har väldigt låg irritationströskel och kan bli så arg! Om de t.ex. skriver: ’Goddag damen, allt väl? Jag finner dig intressant. Hör av dig.’ Varför ska jag svara på det liksom? Idiot!”

Själv tar Gunilla aldrig första steget för att kontakta någon, men hon har likväl sina preferenser. Alla män under 180 cm går bort, liksom de som är tjocka, skriver dåligt, har ointressanta jobb – såväl butiksbiträden som ”den där säljartypen och ekonomer, kontroller på länsförsäkring bla bla bla” – eller de som har typiska högeråsikter och inte förstår sig på feminism. Alla hennes dejter har varit besvikelser eftersom ingen av männen har haft samma utseende i verkligheten som på bild.

Elin är 45 år och uppger att hon under sina tre år på diverse dejtingsajter inte dejtats en enda människa i verkliga livet. En bit in i intervjun visar det sig emellertid att

hon visst gått på en dejt, men hon minns den mest som något obehagligt. De skulle gå på promenad i en park var tanken, men eftersom han hade rullator och var kraftigt berusad blev detta problematiskt. Elin har aldrig ställt krav på någons utseende, men den här mannen fick henne nästan att ändra sig:

Sedan när jag fick se hur han ser ut... Ja, han såg ut alltså. Oj, oj, oj. Inga tänder i munnen och de tänderna som fanns var helt kolsvarta. 'Vad jobbar du med?' frågade jag. 'Jag har aldrig jobbat i hela mitt liv', svarade han då. 'Och jag ska berätta något. När jag var nitton satt jag inne i finkan!' sa han. Och ändå hade han mage att fråga vad han gjorde för fel på MSN sedan. 'Kanske var det p.g.a. att jag var dyngrak?' skrev han. [...] Han skrev att jag var den snällaste människan han någonsin hade träffat.

Elin tror att folk trakasserar henne på nätet för att hon lägger ut bild på sig själv och nämner sin övervikt i presentationen. "Nittioåtta procent" av dem hon talat med har enbart varit intresserade av att förolämpa henne eller ge henne "skamliga förslag". Till en början hörde ingen av sig. Då började hon själv ta kontakt genom att skriva i gästböckerna och sedan dess har "oförskämpheterna" återkommit. Hon har inga krav på något annat än att "det ska vara ömsesidig respekt för varandra", och att han inte får ha alkoholproblem då hon har barn från ett tidigare förhållande. Flera av hennes "icke-skrina" väninnor har lagt ner dejtingverksamheten – "till slut blir man ju sårad", säger hon. Själv tänker Elin ge dejtingverksamheten ännu ett år innan hon loggar ut för gott.

Hur träffande teorin än må vara vad det gäller Gunillas situation vore det fel att applicera Baumans diagnos på Elin. Hennes nätdejting kan knappast liknas vid "shopping" och än mindre vid "recreational activity" eller "entertainment" (Bauman, 2003:65). För Elin handlar inte nätdejting om att hitta någon som för dagen uppfyller hennes mer eller mindre udda böjelser, utan snarare om att lyckas hitta en man i den relativt lilla gruppen av män som står henne till buds. Därmed inte sagt att hon står oberörd av sensationsjägarna. Tvärtom torde en stor del av hennes problem ha att göra med den råa hedonism som i enlighet med Giddens ideal prioriterar relationen framför människan. I nästa avsnitt ska vi i mer koncentrerad form ta del av det empiriska materialet för att se hur denna ojämlikhet kan komma till uttryck. Vi kommer att utgå från en nyckeltilldragelse där nätdejtingens kroppshierarkiska villkor drivs till sin spets: den första träffen.

Besvikelsens fostran

Med det rationaliserade kapitalmatchningssystemet som internetdejting utgör förvandlas träffarna med dem som har mindre kapital ofta till stora besvikelser. Som det här kommer att framgå är det särskilt den "sanningens ögonblick" som den första träffen utgör som spelar avgörande roll. I den direkta interaktionen lyfts den virtuella världens ofta förskönande slöjor bort för att i stället ge plats åt en bedömning av det kroppsliga kapitalet som är så omedelbar att den inte behöver ta mer än några sekunder. Eftersom denna fysiska kontakt i nätdejtingsammanhang föregås

av en intellektuell kontakt blir det kroppsliga kapitalets betydelse paradoxalt nog mycket påtaglig i dessa situationer – inte minst om den enes eventuella övervikt innebär den andres besvikelse. Som vi ska se kan detta leda till extrem förlägenhet för båda parter.

Trots att internetdejting är ett populärt fenomen som har betydligt högre status än gårdagens kontaktannonser, upplever informanterna det som mer önskvärt att ha träffat sin livspartner i verkliga livet än på Internet: ”Gud vad hemskt sedan! Hur träffades ni? På Spraydate. Det är ju jättetragiskt”, som Hanna (ironiskt) beskriver det. Detta eggas till särskild kräsenhet när man träffar någon från dejtingsajten: ”Jag bedömer utseende också. Jag bedömer allting. Jag sitter och läser av hela tiden. Försöker hitta svagheter”, berättar Gunilla. När kapitalmatchningen upplevs som alldeles misslyckad av *le chef charismatique*, blir detta därför källa till en frustration som sällan låter sig döljas. Det gäller inte minst när smalare människor råkar ihop med överviktiga. ”Jaha, så har jag slösat bort ännu en timme av mitt liv”, kan reaktionen vara.

Överviktiga blir som grus i maskineriet. Ilskan bottnar ofta i att man känner sig lurad av den överviktiga då denna anses ha undanhållit viktig information om sig själv på ungefär samma sätt som 1950-talets mörkhyade som enligt Goffman ”kunna ’ungå upptäckt’ vid brevskrivning eller telefonsamtal” och som andra projicerat en bild på som ”sedermera kan utsättas för diskreditering” (Goffman, 1972:81). Inom nätdejtingen är förskönande bilder eller felaktig information om kroppstyp och liknande ett brott att jämföra med undanhållande av äktenskap, och något som sajternas egna ”dejtingcoacher” aktivt motarbetar. I Arvidssons studie av dejtingsajten match.com är detta särskilt tydligt:

Like a distant echo of the protestant ethic (filtered through the self-help movement) the site proposes that body type mirrors the person’s true inner self and that true love with a compatible partner is contingent on a truthful presentation of these qualities: ‘accurate descriptions of your height, body type, smoking and drinking habits, marital status will attract someone to the real you – not a fantasy you can’t deliver’. (Arvidsson, 2006:684)

De som i diskrediteringens skede känner sig lurade och blir upprörda då deras förväntningar inte infrias, relaterar inte alltid upprördheten till den överviktiges utseende. De kan snarare känna sig lurade eller ha svårt för den andres ”brist på självinsikt”, som Fredrik, en av de normalviktiga intervjupersonerna, uttrycker det.

Risken för besvikelse anses nämligen inte enbart hänga samman med att den ena parten ljugit. Att man själv kan skapa överdrivna förväntningar eller att den andre inte inser hur det egna kroppskapitalet övervärderas kan även inträffa som konsekvens av ett mer eller mindre medvetet *fantasiarbete* under processens gång där såväl självbild som bild av den andre förvrängs av romantisk längtan och idealföreställningar.

Exempelvis kan överviktiga vara väldigt noggranna med att informera om sitt utseende genom att exempelvis skriva om det i presentationen, skicka extra bilder, kommunicera via webbkamera, och ändå råka ut för vad Peter – en av de överviktiga män-

nen – kallar för ”de besvikna ögonen”. Balansgången mellan att marknadsföra sig och att göra sig skyldig till falsk marknadsföring kan ibland vara svår för att inte säga omöjlig. Hur smärtsamt ”självmedveten” om sitt kroppsliga kapital den överviktiga än må vara, kan den andra parten nämligen vara sysselsatt med detta fantasiarbete som innebär att all information som inte stämmer överens med den inre bilden sorteras bort fram till sanningens ögonblick (den första dejten) då besvikelsen tar vid.

Lawson och Leck (2006) har i en intervjustudie undersökt ett sådant fantasiarbete bland nätdejtare. Det är välkänt att kommunikation via Internet ger möjlighet till ett ökat svängrum för personkonstruktioner vilket exempelvis kan komma till uttryck i virtuella könsbyten m.m. Nätdejtingvärlden är troligen inte lika infiltrerad av fiktiva användare som chattbaserade communities, men inte desto mindre får informations- teknikens klyvning mellan person och persona konsekvenser för interaktionen på nätdejtingsidorna. ”Internet dating may be construed as a type of romantic fantasy in which individuals construct ideal partners based on their online interactions, which can be very exciting”, skriver Lawson och Leck (2006:198).

I intervjumaterialet tycks fantasiarbetet gälla både skapandet av den egna identiteten och tolkningen av den andres identitet. Personen man söker kan vara resultatet av en önskan eller fantasi som ibland blir svår att släppa. Hanna berättar:

Man har en färdig bild och den varierar på grund av andra saker i ens liv. Det kan vara någon som man sett på TV eller någon på jobbet som man inte kan få och så försöker man hitta någon på Spray Date som passar in på den bilden. Och det går ju inte. Det är helt omöjligt.

Trots en medvetenhet om problemet som hos denna kvinna, är det ibland svårt att värja sig mot bilder och önskningar. ”Man bygger ju upp en bild”, säger Fredrik på ett sätt som tycks ta fantasiarbetet för givet.

Den mest lidande parten blir inte sällan den med lägre kroppsligt kapital. Alice, en trettiofyraårig student, berättar att hon vanligen får nobben redan när hon läser presentationer av andra som, menar hon, ”i 90 procent av fallen skriver mer eller mindre uttryckligt att de inte är intresserade av överviktiga”. För att undvika missförstånd har hon skapat en internetsida med flera helfigursbilder som hon skickar länk till när kontakten hunnit fördjupa sig något. Dessvärre hjälper inte alltid det heller:

Det är det som är så märkligt. Det händer ibland att människor vill träffas och så kollar jag på profilen där det står ’absolut ingen överviktig’. Då brukar jag fråga om de verkligen har tittat på bilderna. I och för sig är jag ju utklädd till spindelmannen där jag syns i helfigur, men ändå. Då brukar de svara: ’Jaha, jag trodde bara att du var utklädd’. Då tänker jag: ’Pucko!’ (skrattar).

Detta kan också ha att göra med olika dejtingstrategier. Vissa struntar blankt i presentationerna eftersom de ändå ljuger, och sällar i stället efter intryck av den första dejten. Men tiden är dyrbar och alla blir besvikna när den andre inte uppfyller kriterierna. En

av de senare dejterna har tvingat Alice till att vara ännu mer noggrann med att framhäva sin övervikt när kontakterna knyts:

Då var det också en kille som jag hade skrivit till ganska länge och skickat bilder med och så. Men så ser han väldigt besviken ut när vi träffas. 'Jaha', sa han. 'Ja, du ser ju inte alls ut som jag hade tänkt mig.'
'Nehe', sa jag lite glatt. 'Är det bra eller dåligt?' Då blev han alldeles tyst. 'Ok' säger jag, 'jag skulle inte ha frågat alltså?' 'Nej, alltså... Jag trodde bara inte att du skulle vara så... kort.' Det sänkte stämningen ganska rejält kan man ju säga. Blir man ett under av utstrålning och självförtroende under resten av dejten efter en sådan öppning?

Reaktionerna när den andres kroppsliga kapital ej matchar det egna är vanligen av två slag: man försöker antingen genomlida dejten så artigt som möjligt, eller så ger man uttryck för sin frustration varvid dejten vanligen upphör. Fredrik, en trettiofemårig läkarstudent, hade skrivit mejl och talat i telefonen med en kvinna under ett halvårs tid. "Vi hade jättemycket gemensamt på det mentala planet vad det gällde åsikter och hur man tänker och så. Hon var otroligt trevlig när jag pratade med henne i telefon." Han blev, som så många andra, förälskad över nätet. Det börjar med en hälsning i gästdagboken, övergår till mejl, och fortsätter därefter ofta med MSN, telefonsamtal och SMS. Kontakterna kan vara mycket djupa och personliga innan man väl träffas. När Fredrik träffade kvinnan i fråga stämde ingenting. "Hon var fem år äldre och tjugo kilo tyngre. Jag trodde att det var en väninna till henne eller något". Han sa till henne att hon såg väldigt annorlunda ut mot vad han hade tänkt sig men lät det stanna vid det:

Tendensen är väl att man låter det själv dö, i stället för att säga 'nej, jag tycker inte att du var så mycket att ha'. Då finns ju risken att personen blir lite ledsen. Och det tycker jag är onödigt. Även om man egentligen inte tycker att de är så mycket att ha, så behöver man inte säga det. Men det är klart att man blir besviken.

Gunilla, som upplevt alla sina dejter som utseendemässiga katastrofer, har valt samma taktik. Först genomlider hon dejten, sedan hör hon aldrig mer av sig. Ibland blockerar hon t.o.m. mejl och telefonsamtal från efterhängsna personer:

Det tar tre sekunder. Man vet efter tre sekunder om det kommer att bli odrägligt eller om det kan bli trevligt. Så enkelt är det. Jag har varit med om riktiga skräckexempel när hjärtat nästan stannat av chocken. Man har nästan börjat backa i dörren till puben när personen uppenbarat sig. Men om personen ser ut som ett träskmonster så får man likt förbannat lida sig igenom två till tre timmar och vara trevlig, aningen distanserad och dricka flera glas vin. Så är det jämt. Är man förberedd blir man inte lika chockad när en vilt främmande människa som är trettio kilo tyngre och ser tio år äldre ut än mannen på bilden dyker upp [...] Alla har varit besvikelser. Två gånger har jag blivit riktigt förbannad.

Björn, en fyrtiosjuårig datakonsult, är en av dem som valt att ge uttryck för sin besvikelse. När han träffar en överviktig kvinna som han länge haft kontakt med är han inte nådig i sina utlåtanden:

Jag sa väl rakt ut att 'Ja, det här var ju inte riktigt vad du har beskrivit dig som'. Och då menade hon att 'Nej, men man kan ju inte avslöja sig hur mycket som helst', liksom. 'Nej, men hallå?' /skrattar/. 'Vad hade du tänkt dig? Vad hade du trott? Hur skulle jag uppfatta det? Tror du att jag träffar någon bara för att, eller?' Man går ju givetvis på en beskrivning också, men det hade inte hon snappat verkade det som. Jag tror inte att det stämde riktigt där. Allt var inte riktigt på plats.

Fem minuter senare vände han på klacken och gick. "Men det gjorde inget, jag hade ändå jobb där", berättar han. Björns frågor tycks indikera en indignation som smalare dejtare skulle kunna känna inför överviktiga. Att den överviktige ens kunde tro att han eller hon skulle ha en chans hos den smala kan fungera knäckande för den smales självförtroende. "Det är som att de trodde att de inte såg ut som något träsktroll. Eller att deras fina personlighet skulle väga över någonstans. Så att jag skulle bortse från det", berättar Gunilla. "Ibland frågar man sig ju om man själv blir uppfattad på samma sätt", säger Sara. Fantasiarbetet finns med andra ord alltid där som en av de risker som äventyrar kapitalmatchningen.

Av alla risker med virtuell kommunikation som Utz (2005) sammanställt i sin rapport, har risken för att missbedöma den andres fysiska attraktion varit den som mest plågat de nätdejtare som här har intervjuats. Att drabbas av besvikelse eller av att själv bli besvikelsens objekt är något som alla intervjupersoner har haft erfarenhet av. I samtliga fall har det handlat om en felbedömning av det kroppsliga kapitalet och då särskilt vad det gäller kroppsvikt. I två fall reagerade informanterna på annat som drog ner det kroppsliga kapitalet: Gunilla upplevde en gång att mannens tänder var väldigt gula; Sara tyckte att hennes dejt hade luktat konstigt, "något unket, gammal fukt".

Detta leder till vad vi skulle kunna kalla för internetdejtingens paradox: trots att man kan knyta en kommunikativ kontakt utan att känna till den andres kroppsliga kapital så innebär inte detta att det kroppsliga kapitalet minskar i betydelse. Tvärtom så framhävs, som jag redan nämnt, kroppens betydelse vid internetdejting. Detta kan ställas mot krograggningen där faran snarare utgörs av att det kroppsliga kapitalet kan dölja andra tillkortakommanden (jfr Holter, 1981:43). Det kroppsliga kapitalet bestämmer den virtuella förälskelsens riktighet; trots själslig, eller mental kontakt kan kroppen fungera som en ogenomtränglig barriär. Med Goffmans vokabulär blir det kognitiva igenkännandet viktigare än den ofta mycket djupa, biografiska känedom om den andra parten som kan uppstå i den virtuella interaktionen (jfr Goffman, 1972:74). I vilket fack andra kommer att placera partnern under de första "tre sekunderna" är således inte oviktigt. Partnerns utseende är och har länge varit en statusmarkör som det i den sexuella frihetens namn har bildats en hård marknad kring (jfr Fromm, 1988:13, Marcuse, 1991:74; Holter, 1981:141). Att på denna marknad avvi-

ka alltför mycket från de rådande skönhetsidealen kan, som vi i nästa avsnitt ska se, i sig själv vara något som väcker vissa personers vrede.

Den moraliska kroppen

Vi har sett hur övervikt kan irritera smalare människor som är på jakt efter ordentlig avkastning på det egna kapitalet. Men aggressiviteten gentemot överviktiga behöver inte bara bottna i att tid "slösas bort" på dem; deras blotta existens tycks vara något som upprör människor på dejtingsajten. Överviktiga som vågar vara aktiva på intimitetens marknad lär sig förr eller senare att veta sin plats i skönhetshierarkin. Internet som ett virtuellt rum ger skydd i form av avskildhet och distans, men anonymiteten bäddar också för att sårande kommentarer kan yppas utan att personerna bakom ställs till svars. Det är slående hur förtret och trakasserier av detta slag enbart drabbat de kvinnliga informanterna och fått dem att förhålla sig till risken att öppet förnedras på ett sätt som för de överviktiga männen är okänt. Även om gallringen är könsblind tycks det således finnas en klart genusrelaterad faktor beträffande aggressiviteten i kroppsbedömningen.

Detta märks inte minst på det slutna forumet "Big is Beautiful" där överviktiga kan dela med sig av sina erfarenheter. Trettiofemåriga Ulrika kunde en dag i sin gästbok läsa: "Du var en vidrig sak!". Carmencita fick ett meddelande på spanska från en av sina landsfränder: "Medan du skrattar mellan fotograferingarna, testa att inte äta. SVIN!". Mindre avancerade inlägg i gästboken som "GRIS!" eller "man blir vad man äter?" hör till vardagen bland de överviktiga kvinnorna som här har intervjuats. "När man sedan kollar upp vilka de är", berättar Marie, "så ser de helt normala ut. Vuxna män, med bild och allt. Lärare och poliser." Vare sig på forumet eller bland informanterna berättar någon överviktig man om liknande kränkningar. Den finala orsaken till detta är givetvis omöjligt att reda ut här, men fenomenet vittnar onekligen om en viss relevans hos Irigarays (1985) teori om den manliga överordningen inom intimitetsfären. För att anknyta till Johannissons idéhistoriska exposé tycks intimitetens marknad delvis ha inkorporerat en könsfärgad kroppsfixering från äldre tiders äktenskapsmarknad enligt vilken "skönhet och behag var flickans största tillgång, ett kapital att investera på äktenskapsmarknaden, och som förräntat i ett förmånligt gifte förväntades höja familjen på den sociala rangskalan" (Johannisson, 1994:50). Med dessa historiska krav på kvinnlig kroppsmedvetenhet i bakgrunden bemöts avvikelserna med uppenbar aggressivitet.

Som jag tidigare nämnt fungerar det kroppsliga kapitalet som en indikator på moral – moral i meningen självdisciplin. "Jag är vikt fascist och för mig är det [övervikt] ett tecken på att man saknar självdisciplin", berättar Gunilla. Flera informanter är väl medvetna om att deras bedömningar kan vara orättvisa, men upplever samtidigt att de inte kan hjälpa hur de uppfattar andra. "Det är klart att det kan ligga personliga tragedier och trauman bakom och så", berättar Fredrik, "men om man verkligen vill gå ner i vikt så är det ju faktiskt inte svårt. Om man väl börjar motionera så går det ju, liksom". Man kan anta att liknande uppfattningar har stor betydelse för såväl aggression mot som attraktion till överviktiga.

Att den intima sfärens ideal antar repressiva former är inget nytt, däremot finns det något dubbelt i kravet på att ens partner ska ha "en sund kropp" som, enligt Featherstone, både orsakar förvirring och säger något om den moderna människans relation till kroppen: "asketiska livshållningar skulle [tidigare] frigöra anden och undertrycka kroppens sexuella sida. I konsumtionskulturen å andra sidan proklamerar sexexperterna att en god kost och motion befrämjar den sexuella förmågan; motion och sexualitet blandas ihop och blir 'sexmotion' och 'motionssex'" (Featherstone, 1994:117) Som ett typexempel på hoptvingade föreningar av motsatser (jfr Marcuse, 1991:72), ingår hedonism och självdisciplin i en tvetydig samexistens som ställer krav på anpassning. Avvikelser från fitness-idealet tolkas inom intimitetssfären som allvarliga brott mot det som Baudrillard (1998) och andra passande benämnt som en allt påtagligare *fun morality*. Även Bauman ser detta som en följd av konsumtionskulturens kravfyllda hedonism:

The postmodern body is first and foremost a receiver of *sensations*; it imbibes and digests *experiences*; the capacity of being stimulated renders it an instrument of *pleasure*. The capacity is called fitness; adversely, the 'state of unfitness' stands for languor, apathy, listlessness, dejection, a lackadaisical response to stimuli; for a shrinking or just 'below average' capacity for, and interest in, new sensations and experiences [...] The most popular and frightening 'disorders' are, one way or the other, *consumption* disorders. (Bauman, 1995:116).

Hedonism utan självdisciplin är oacceptabelt. Njutningen måste ske med *distinktion*, som Bourdieu så tydligt visat, så att den högsta formen av njutning – den sexuella – inte omöjliggörs p.g.a. övervikt. Bilden av den överviktige som avsexualiserad varelse är så utbredd att överviktiga själva kan internalisera den. Göran, en femtiotreårig läkare, har varit ute på dejttingsajten i ett par år utan att få napp. Han har inga förhoppningar om att träffa någon nu utan besöker mest sidan "i vetenskapligt syfte". Om han blev av med några kilon skulle han rikta in sig på kvinnor mellan fyrtio och femtio år som "tvivlar på sin attraktionskraft". Jag frågar honom varför han inte försöker hitta någon med en gång som, liksom han själv, är överviktig och över femtio år:

Jo, du. Det vore en rolig syn! (skrattar) Jag vet inte hur det skulle gå till, rent fysiskt faktiskt. Nu har ju jag varit smal så jag vet att det är roligare då. Organen ändras liksom med övervikten. Det blir bökgigare. Jag tror att kroppen, rent funktionellt, bör vara smalare och jag förstår mycket väl om andra inte attraheras av min kropp. Jag attraheras heller inte av överviktiga [...] Det där med åldern är ju svårare. Om vi tar kvinnan så händer det något med vävnaderna kring femtio år. Kvinnans slida blir liksom torr och kall. Det är inte alls samma sak längre. Det märks när kroppen åldras. Det blir nästan som nekrofili. Men om känslorna finns så kan ju det lösas på andra sätt, förstås.

Det förefaller okänt för dessa nätdejtare att övervikt hos medelålders kvinnor innebär en ökad halt av könshormoner i deras kroppar. Övervikt och ålder får här i stället symbolisera ett allmänt förfall. Enligt Featherstone speglar detta en allmän ideologi: "föreställningarna om 'naturlig' kroppslig försämring och de kroppsliga svek som följer med åldrandet, tolkas som tecken på moralisk slapphet. Rynkorna, det lösa hullet, tendenserna till gubbfläsk, hårlossningen som beledsagar åldrandet bör bekämpas av individen med hjälp av kosmetika-, skönhets-, motions-, och fritidsindustrin" (Featherstone, 1994:113). Påminnelsen om att åldern, liksom tiden, inte går att stoppa, kränker den meritokratiskt uppfostrade sensationsjägaren. Överviktiga, gamla och andra som utkonkurreras på intimitetens marknad blir som turistparadisens uteliggare; de berättar om baksidan av dekoren och väcker ibland ilska.

Att den kvinnliga kroppen i långt mycket högre utsträckning än den manliga används som symbol för ungdom och hälsa (se exempelvis Backberger, 1966; Johannisson, 1994) bidrar antagligen till hur kvinnor tycks bedömas hårdare än män. Det har framkastats att män i högre grad attraheras av kvinnans kroppsliga kapital, medan kvinnor attraheras av mannens "image" (Holter, 1981:129).³ Featherstone kopplar detta till den kvinnliga kroppens symbolvärde: "Kvinnorna är naturligtvis tydligast fångade i den narcissistiska, självkontrollerande världen av bilder, eftersom deras kroppar används symboliskt i reklamen" (Featherstone, 1994:113). Oavsett om detta stämmer eller inte blir genus desto mer relevant när vi undersöker den *typ* av intimitet som överviktiga kvinnor och män erbjuds.

Den förnedrade kvinnan

Vi har konstaterat att överviktiga personer både kan väcka irritation och ilska på intimitetens marknad – framför allt om den överviktiga råkar vara kvinna. Övervikt behöver dock inte betyda att en kvinna utesluts från sexuell aktivitet. Bland de överviktiga kvinnorna som här har intervjuats är sexuella förslag, av alla dess slag, tvärtom något mycket bekant. Den rent sexuella formen av intimitet är lätt att erhålla för en överviktig kvinna. Det är när intimiteten ska fördjupas som problemen inträder. I en tråd i det slutna forumet för överviktiga diskuteras detta ingående. En kvinna upplever att män gärna ligger med henne men undviker att utveckla förhållandet bortom det köttsliga. "Jag har den erfarenheten att killar blir så fascinerade t.ex. av bröstet, men att gå på stan eller att göra något seriöst är de ej intresserade av." "De skäms över att ha ett förhållande med oss som är lite kraftiga tyvärr, men att man duger att ha till sex", berättar en annan kvinna. "Japp, det känner jag igen", intygar en tredje kvinna, "och jag har till och med rakt ut informerats om detta av en kille som jag dejtade!".

---

3 Flera studier har visat att lesbiska kvinnor värderar utseendet annorlunda samt känner sig mindre granskade bland kvinnor än bland män (bl.a. Hamidi & Kaiser, 1999; Taub, 1999) Bland lesbiska kvinnor dominerar samtidigt samma smala skönhetsideal som bland heterosexuella vilket tyder på att just det skönhetsidealet inte är avhängigt heteronorma värderingar (Cogan, 1999).

Att överviktiga män skulle ha samma problem finns inte på kartan. Som jag redan påpekat är detta antagligen ett av många uttryck för hur kvinnans sexualitet fortfarande är henne till last, medan mannens "erövringar" tvärtom stärker hans sociala status (jfr Giddens, 1995). Precis som på krogen är den maskuline internetdejtaren jägare, och kvinnan hans trofé. Att "binda upp sig" gör man först när den perfekta kapitalmatchningen skett; att "köpa ner sig" i en långvarig relation kan nämligen ligga mannen till last. Partneralet är en viktig affär. Så även den rent sexuella relationen, men i dessa relationer kan det kroppsliga kapitalet värderas enligt annorlunda scheman. För kvinnojägaren behöver övervikt inte utgöra något hinder. Att likt Charles Bukowski plöja igenom hela spektrat av kvinnokroppar, inklusive överviktiga, kan till och med stärka mannens känsla av virilitet.⁴ Som en följd av detta uppstår, som Holter påpekar i sin ragningsstudie, ett mönster enligt vilket "killens olika *erbjudanden* står i förhållande till tjejens *snygghetsgrad*. [...] Det kan gälla dans, traktering av olika slag, förälskelse eller kortare eller längre kontraktförslag" (Holter, 1981:143).

Få kvinnor klarare sig förstås undan de kortare kontraktförslagen. I synnerhet på dejttingsajter där män massmejljar sina ibland mycket detaljerade anbud. Mannens uppförande kan dock ge en klar vink om det kroppsliga kapitalets betydelse. Elin har exempelvis varit med om en man som behandlade hennes smalare väninna med respekt och *simultant med detta* gav Elin de mindre seriösa förslagen:

En man som jag pratade med var mycket trevlig. Han hade foto och verkade vara en vanlig, svensk man. Men sedan kom det fram, när vi började prata på MSN, att han ville styra över det. Han ville att vi skulle träffas och gick väldigt detaljerat in på sina sexuella planer. Vi skulle raka varandra bl.a. – 'Jag vill att du tittar på mig när jag rakar mig' och så där. Samtidigt MSN-ade han med min icke-överviktiga väninna. Med henne var han jätteseriös. Inget sådant alls. *Men*, han visste inte att vi var vänner. Så han fick sig ju en verbal hurring åtminstone.

Detta hör till det vanliga för mig. Det som är mindre vanligt är att man träffar på någon seriös. 98 procent är sådana där. Av dem jag har pratat med.

Att inledningsvis vara seriös via mejl för att på MSN sedermera löpa amok tycks vara ett vanligt, manligt beteende gentemot överviktiga kvinnor i dejttingsammanhang. En annan som gjort denna erfarenhet är Marie:

En del på Spray kan ju vara jättetrevliga och be om MSN-nick för en chatt när man har mejlat ett tag. Sedan när man går över dit så är det första man ser på webb-kameran en man som sitter där naken och, ja... tillfredsställer sig själv. Det är jättevanligt. Eller att de skickar en bunt foton där de är nakna och på underlivet.

4 Kanske är det till och med så att ett högre kroppsligt kapital kan stimulera till en sublimering som bromsar den sexuella utlevelsen. Det är åtminstone en möjlig slutsats utifrån följande citat av Freud: "[...] the man almost always feels his sexual activity hampered by his respect for the woman and only develops full sexual potency when he finds himself in the presence of a lower type of sexual object" (citerad i Marcuse, 1974:264).

Med tiden lär man sig emellertid att känna igen varningssignalerna, berättar Elin. Män som inleder med att berömma den överviktiga kvinnans utseende är särskilt suspekta: "Så fort någon skriver: 'Åh, du är så vacker! Jag älskar mulliga kvinnor!' så slår jag bakut. Hmm... Tack! Då vet jag direkt vad det handlar om". Så kallade FA-män (Fat Admirers) utgör en klen tröst för den som vill inleda en seriös relation. Att vara en fetischattraktion är enbart intressant för den som är ute efter en så kallad "KK-relation". Risken med att vara knullkompis är att längtan efter en fördjudad intimitet kan vara svår att hålla i schack. Denna erfarenhet har samtliga överviktiga kvinnor i studien gjort. Alice berättar:

Det hade väldigt många poänger. Jag fick ut väldigt mycket av det. Men samtidigt så... Det som hände till slut det var att jag bara blev ledsen för att det påminde om vad jag inte hade. Det var inte det att jag blev kär i honom utan det var... Just i och med att vi inte bodde på samma ställe så brukade han hälsa på ett par dagar. Och då umgicks vi hela dagarna och gjorde trevliga saker. Sedan när man satt där på morgonen och läste tidningen, drack kaffe och samtidigt insåg att det inte var på riktigt, då blev det bara en påminnelse av vad det är jag saknar. Så tillslut blev det bara plågsamt.

Det kan i det här sammanhanget vara värt att åter nämna Giddens mycket marknadsinspirerade idé om den "rena relationen" som i korthet utmärks av att jämlika parter framförhandlar ett intimitetskontrakt om hur de vill att deras relation ska se ut för att sedan i öppen kommunikation kontinuerligt omförhandla villkoren för denna relation (jfr Giddens, 1995:88). Enligt Giddens står en ojämn könsmakt i vägen för förverkligandet av den rena relationen – särskilt p.g.a. den redan nämnda dubbelmoralen vad det gäller kvinnlig och manlig sexualitet (se även Lewin, 1986). Så länge som en sexuell relation kan ligga kvinnan till social last, medan den tvärtom innebär en erövring för mannen, så förblir parterna ojämliga vid de heterosexuella kontraktsförhandlingarna varför den rena relationen smutsas ned av avundsjuka och egendomsanspråk. Giddens konstaterar emellertid, med en fantastisk optimism, att denna ojämlighet håller på att utjämnas och att en ny sexuell emancipation därmed står för dörren som i sin tur kan vara "rik på konsekvenser för den demokratiska praktiken i storsamhället" (Giddens, 1995:168).

Även om det bland de intervjuade här har framkommit betydande skillnader mellan de båda könen förhandlingspositioner på intimitetens marknad så är detta inget skäl till att reducera ojämligheten mellan parterna till en fråga om kön. Om vi föreställer oss att det inte funnes någon dubbelmoral vad det gäller manlig och kvinnlig sexualitet så behöver inte detta nödvändigtvis innebära att aktörerna på intimitetens marknad blir varandras jämlikar. Så länge en individ intersubjektivt kan bedömas som mer attraktiv än en annan så är parterna på intimitetens marknad enbart jämlika i nyliberal mening. Att tillhöra intimitetsmarknadens mindre attraktiva stratum innebär per definition att man förhandlar från ett underläge. Som vi ska se är det emellertid fler kapital än det kroppsliga som avgör marknadsvärdet.

Bortom kroppen

Finns det då ingen möjlighet för överviktiga personer att inleda seriösa förhållanden med normalviktiga? I detta avsnitt ska vi se hur det kroppsliga kapitalets överhöghet ibland kan sättas inom parentes. Den stigmatiserade parten kan exempelvis lära sig att förhålla sig till sitt stigma och bevara den egna utstrålningen. Att andra kapital kan väga upp för kroppsliga brister är vidare något som flera informanter intygar om. Vissa ger även uttryck för den populära uppfattningen att ett högt kroppsligt kapital riskerar att korrelera med intellektuella tillkortakommanden – inte minst i och med att den baumanska sensationslystnaden kan tillta med det kroppsliga kapitalet.

För att återanknyta till Bourdieus *hexis*-begrepp finns det hos vissa överviktiga en medvetenhet om hur det kroppsliga kapitalet inverkar på de karismatiska egenskaperna som är så viktiga i dejtingsammanhang. Genom att stålsätta sig och vara förberedd på den andra partens reaktioner kan den överviktige, likt Goffmans stigmatiserade individ, lära sig att ”i sympatiserande anda omskola de normala” (Goffman, 1972:121) och i de bästa av fallen (temporärt) dra uppmärksamheten bort från det kroppsliga kapitalet:

Jag har märkt att de kan bli besvikna vid första mötet, men jag är en väldigt pratglad person och bjuder på mig själv. Kvinnor har ofta blivit charmade trots ett negativt förstaintryck. Man märker fort om dejten blir besviken när man möts. Men om man inte nedslås av det, för det tror jag många gör, utan bara fortsätter som man skulle göra annars, så kan man få en returdejt.

Den överviktige Peters charmoftensiver är av teoretiskt intresse. Enligt den rational choice-inspirerade utbytesteorin kan stignasymboler ibland vägas upp av prestigensymboler vid partnerval (Fu, 2001; Qian, 1997). En förutsättning är dock att dessa prestigensymboler hinner komma till uttryck, och för att detta ska lyckas gör den överviktiga individen bäst i att inte låta sig golvas i första ronden. ”Är man under 175 cm då får man ju... då måste man väga upp med lite andra aspekter”, berättar Gunilla. ”Man kan jämkä det. Är man... det känns ju hemska att säga oattraktiv, men är man enligt mig oattraktiv, så kanske man måste jämkä det med att vara extremt smart i stället, eller extremt charmig, eller otroligt allmänbildad.” Den som känner sig kränkt, ful eller rent av värdelös kan samtidigt få det svårt att ge uttryck för allmänbildning under en dejt – även om individen i fråga verkligen besitter en sådan allmänbildning. Inget kapital har, med Goffmans vokabulär, högre visibilitet än det kroppsliga (Goffman, 1972:55), åtminstone inte vid träffar ”IRL”.⁵

Vissa har gjort erfarenheter som tvingat dem att se bortom det kroppsliga kapitalet

---

5 Visst kroppsligt kapital är emellertid dolt på grund av hävdvunna klädselkonventioner. En man som exempelvis betraktar storleken på det tredje benet som sin främsta egenskap, måste, liksom den överviktige, ge sig till tåls då denna form av kroppsligt kapital först kan exponeras när relationen fördjupats något.

eller rent av akta sig för individer med stort kroppsligt kapital. Att internetdejtingen kan utvecklas till ett beroende där man aldrig blir nöjd är välkänt bland intervjupersonerna och även något som uppmärksammats i den offentliga debatten (se Lagerström, 2008). Denna av Bauman (2003) så kritiserade kräsenheten borde rimligen vara avhängig de möjligheter till sensationella upplevelser som individen anser sig ha. Denna slutsats skulle i vilket fall kunna dras utifrån Hannas erfarenheter:

Jag har varit ihop med några snygga killar från Spray Date och det har inte varit positivt. De ger sig liksom aldrig. De vill alltid ha mer. Så fort man går ut på stan så spanar de på andra. Helt öppet, har jag varit med om. Med en kille var jag länge misstänksam och kände mig paranoid. Sedan gick jag ut på Spray Date och som jag trodde var han fortfarande där. Han skrev och pratade med andra tjejer bredvid och säkert träffade han dem också. Han hade inte ens ändrat sitt nick.

Korrelationen mellan sensationshysteri och kroppsligt kapital förtjänar att utforskas ytterligare. Uppenbarligen är vissa på sin vakt gentemot människor med stort kroppsligt kapital.⁶ Numera lever Hanna med en något äldre man. ”Utseendemässigt har jag ju köpt ner mig”, säger hon, men det är det värt. ”Utseendet är ingen bra grund att bygga på. Förr eller senare vänjer man sig i alla fall vid den andres utseende. Och vi blir ju alla gamla.” Tilläggas bör att hennes nuvarande man är en välstadgad VD med etagevåning i Vasastan.

Ibland kan andra kapital synas smälta samman med det kroppsliga kapitalet. Makt kan exempelvis upplevas som attraktivt på det rent sexuella planet – både för män och för kvinnor (Martin, 2005). På samma sätt kan ett stort kroppsligt kapital förvandlas till intet av en enstaka kommentar. Göran fick, på en av sina fåtaliga dejting, uppleva detta fenomen:

Hon såg bra ut, alltså verkligen bra, och hon verkade inte alltför avogt inställd heller. Jag hade åkt förbi de där gigantiska schabraken på Strandvägen och berättade hur märkligt jag tyckte att det var. I Sverige behöver de rika inte skydda sig i inhägnade bostäder som i USA för svenskarna är alldeles för apatiska för att bry sig. Här kan de rika vältra sig i lyx mitt framför ögonen på den fattige [...] Och då var hennes kommentar att ’Ja om jag var rik så skulle jag gärna bo på Strandvägen’ /skrattar/. ’Det verkar så fint’, liksom.

Och då, precis när hon sa det där, så förvandlades hon nästan. Det var som att det där snygga bara försvann. Jag var inte alls intresserad längre. Jag minns till och med att hennes smink blev osmakligt. Det såg ut som att hon hade skit kring munnen, eller något.

---

6 Stort kroppsligt kapital kan till och med skapa negativa förväntningar vad det gäller andra egenskaper som hos några av informanterna i en utomordentlig studie av Albada et al.: ”They suggested that all their ’10’ in physical attractiveness was not likely to be a ’10’ all around. Instead, they expected her to be arrogant, unintelligent, and uninteresting. John simply commented, ’I would expect that she would be a bitch’” (Albada m.fl., 2002:18).

Så fort relationen fördjupas något kan interaktionen få direkta konsekvenser för den fysiska attraktionen. Hur interaktionen inverkar på hur vi upplever någons utseende har grundligt utforskats av Albada m.fl. (2002) och gett upphov till vad de kallar för *The Interaction Appearance Theory*. Snarare än att betrakta teorin som ännu en socialpsykologisk lag kan man tolka den som ett exempel på hur formbar människans sexuella attraktion är. Smalhet är inte ett universellt kriterium för att sexuell attraktion ska uppstå. De fall av partnerval där den kroppsliga hierarkin överskrids tyder på att det kroppsliga kapitalets tyngd inom intimitetsfären är lång ifrån universell.⁷

Avslutande diskussion

Den kroppsliga distinktionen kan yttra sig på flera sätt men blir som tydligast när vi studerar hur överviktiga personer betraktas och betraktar sig själva i internetdejtingsammanhang. I den här studien har det kroppsliga kapitalets betydelse studerats utifrån tre fenomen i internetdejtingens värld. Det första fenomenet är den ständiga risk för besvikelse som den fysiska verklighetens första träff innebär. Eftersom intellektuell kontakt vanligen föregår den första träffen bland internetdejtare framhävs det kroppsliga kapitalets betydelse i denna situation; trots kommunikativ attraktion riskerar kropparna nämligen att fungera som hinder för en fortsatt relation. Det andra fenomenet är de virtuella trakasserier och rena påhopp som uttrycker kroppslig hierarkisering. I denna studie var det något som de överviktiga kvinnorna hade mycken erfarenhet av. Medan den första träffens risk för besvikelse tycks vara något som alla intervjupersoner förhåller sig till, var detta ett mer okänt fenomen som klart speglade en könsmaktstruktur enligt vilken kvinnokroppen bedöms hårdare än manskroppen. Det tredje fenomenet är det kroppsliga kapitalets ytterst påtagliga betydelse när kontraktslängd och typ av relation ska framförhandlas. När det sexuella utbytet står i centrum för den överordnade partnern tycks det kroppsliga kapitalet utgöra mindre av en barriär än annars.

När intimiteten som ett av de mer fridlysta rummen i vår livsvärld så uppenbart filtreras av kallhamrad rationalitet och reifikation, ser jag det som ytterst önskvärt att kritiskt belysa denna utveckling ur ett sociologiskt perspektiv. Internet tjänar visserligen som katalysator i processen, men förenklar också degenereringens utforskning. Framtida studier av kroppslig differentiering skulle kunna rikta in sig på andra underprivilegerade grupper. Långt fler än överviktiga känner nämligen av kroppshierar-

---

7 Man kan även anta att vår fokus på det visuella är av historisk karaktär. Såväl produktionen som konsumtionen visualiseras nu med informationsteknologin, medan känselsinnet förlorar alltmer i funktionell betydelse (jfr Featherstone, 1994, Gorz, 1989, 2003, Sennett, 1998). Även vår sexualitet är i hög grad visuell trots att den, rent biologiskt, mer än något annat sitter i känselsinnet. Utifrån en reichiansk analys skulle man kunna hävda att den teknologiska potentialen för arbetsreduktion möjliggör en erogen återaktivering av kroppsdelar som tidigare hämmats för produktionens skull (jfr Marcuse, 1974:201). En sådan sexuell revolution – om vi nu kan tillåta oss att spekulera så här hejdlöst – skulle kunna innebära en mindre visuell sexualitet och kanske också en mindre repressiv sexualitet.

kin; särskilt på den virtuella intimitetsmarknaden där kategoriseringen är så pass explicit. Det kan också finnas en vits i att jämföra med, eller helt inrikta sig på dem som har ungdom och skönhet för sig och eventuellt vunnit tillträde till sajter som beautiful-people.com. Kapitalmatchningen behöver för dessa personer inte vara en enklare, eller mindre ångestbetonad affär. Som det här har nämnts är det tvärtom rimligt att anta att Baumans sensationshysteri tilltar ju större valmöjligheter man upplever sig ha vilket på intimitetens marknad torde vara avhängigt kroppsligt kapital. Genom att vända sig till redan nischade nätdejtingsajter kan man undvika det arbetskrävande och metodologiskt svåra arbetet med att som forskare själv identifiera en fokusgrupp utifrån kroppsligt kapital.

Referenser

- Adorno, T. (2005) *Minima Moralia*. London: Verso
- Albada, K. F.; Knapp, M. L.; Theune, K. E. (2002) "Interaction Appearance Theory: Changing Perceptions of Physical Attractiveness Through Social Interaction", *Communication Theory*, 11(1): 8–40
- Algrim Klingspor, T. (2007). "Dejtingsajt väcker kritik", *Uppsala Nya Tidning*. 2007-02-22
- Assayag, J. (1996) "The 'Glocalization' of Beauty. Miss World in India, 1996", *Centre d'etudes Inde & Asie Sud*. Vol. 32. s. 67–82
- Arvidsson, A. (2006) "'Quality Singles': Internet Dating and the Work of Fantasy", *New Media & Society*, 8(4), 671–690
- Backberger, B. (1966) *Det förkrympta kvinnoidealet*. Stockholm: Bonnier.
- Baudrillard, J. (1998) *The consumer society: myths and structures*. London: SAGE.
- Bauman, Z. (1995) *Life in Fragments*. Oxford: Blackwell Publishers
- Bauman, Z. (2003) *Liquid Love: on the Frailty of Human Bonds*. Cambridge: Polity Press
- Becker, G. S. (1992) *The Economic Way of Looking at Life*. Nobelföreläsning
- Bourdieu, P. (1979) *La Distinction: Critique Social du Jugement*. Paris: Ed. de Minuit
- Cawley, J.; Joyner, K.; Sobal, J. (2006) "Size Matters – The Influence of Adolescents' Weight and Height on Dating and Sex", *Rationality and Society*, 18 (1): 67–94.
- Carpman, A. (2007) "Svensk kärlek på nätet en mångmiljonaffär". *Dagens Nyheter*. 2007-08-04
- Cogan, J. C. (1999) "Lesbians Walk the Tightrope of Beauty: Thin Is In but Femme Is Out", *Journal of Lesbian Studies*, 3(4): 77–89
- Davídsdóttir, S. (2003) *Kärleken i det flytande samhället*. *Dagens Nyheter*. 2003-08-15
- Featherstone, M. (1994) *Kultur, Kropp och Konsumtion*. Stockholm: Symposion
- Foucault, M. (1977) *Discipline and punish : the birth of the prison*. London: Allen Lane.
- Fromm, E. (1988) *Kärlekens Konst*. Stockholm: Månocket
- Fu, V. K. (2001) "Racial Inter-marriage Pairings", *Demography*, 38:147–159.
- Giddens, A. (1995) *Intimitetens omvandling : sexualitet, kärlek och erotik i det moderna samhället*. Nora: Nya Doxa.

- Goffman, E. (1972) *Stigma, den Avvikandes Roll och Identitet*. Göteborg: Prisma
- Goodman, E. (1993) "The Role of Socioeconomic Status Gradients in Explaining Differences in US Adolescents' Health", *American Journal of Public Health*, 89: 1522–1528
- Gorz, A. (2003) *L'immatériel: Connaissance, Valeur et Capital*. Paris: Galilée
- Gorz, A. (1989) *Critique of Economic Reason*. Bristol: Verso
- Halpern, C. T.; King, R. B.; Oslak, S. G.; Udry, R. J. (2005) "Body Mass Index, Dieting, Romance, and Sexual Activity in Adolescent Girls: Relationships Over Time", *Journal of Research on Adolescence*, 15(4), 535–559
- Hammidi, T. N.; Kaiser, S. B. (1999) "Doing Beauty: Negotiating Lesbian Looks in Everyday Life", *Journal of Lesbian Studies*, 3(4): 55–63
- Holter, O. G. (1981) *Raggning: Om Kärlek och Könsmarknad*. Värnamo: Hammarström & Åberg
- Hökerberg, J. (2008) "Hitta rätt på internet – svenskar är som gjorda för nätdejting", *Expressen*. 2008-08-01
- Irigaray, L. (1985) This sex which is not one. I A. Elliott (Ed.), *Contemporary Social Theory*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd.
- Johannisson, K. (1994) *Den mörka kontinenten: kvinnan, medicinen och fin-de-siècle*. Stockholm: Norstedts.
- Lagerström, R. (2008) Jakten på rätt partner blev som ett gift. *Göteborgsposten*. 2008-01-03
- Lasch, C. (1979) *The Culture of Narcissism*. New York: W.W. Norton & Company
- Latner, J. D.; Stunkard, A. J. (2003) "Getting Worse: The Stigmatization of Obese Children", *Obesity Research*, 11: 452–456
- Lawson, H. M.; Leck, K. (2006) "Dynamics of Internet Dating", *Social Science Computer Review*. 24(2): 189–208
- Lewin, B. (1986) "Kvinnor, Män och Sexualitet. Om Skapande av Olikheter", *Sociologisk forskning*. 2: 45–62
- Lindblad, F. (2006) "Improved Survival in Adolescent Patients with Anorexia Nervosa", *American Journal of Psychiatry*. 163(8): 1433–1435
- Marcuse, H. (1974) *Eros and Civilization*. Boston: Beacon Press
- Marcuse, H. (1991) *One-Dimensional Man*. Boston: Beacon Press
- Marlowe, F.; Apicella, C.; Reed, D. (2005) "Men's preferences for women's profile waist-to-hip ratio in two societies", *Evolution and Human Behavior*. 26, 458–468
- Martin, J. (2005) "Is Power Sexy?", *AJS*. 111(2):408–446
- Parameswaran, R. (2004) "Global Queens, National Celebrities: Tales of Feminine Triumph in Post-Liberalization India", *Critical Studies in Media Communication*. 21(4): 346–370
- Puhl, R. & Brownell, K. (2003) "Psychosocial Origins of Obesity Stigma: Toward Changing a Powerful and Pervasive Bias", *Obesity Reviews*. 4(4): 213–227
- Qian, Z. (1997) "Breaking Racial Barriers: Variations in Interracial Marriage between 1980 and 1990", *Demography*. 34: 263–276.
- Richardson, S. A.; Goodman, N.; Hastorf A. H.; Dornbusch, S. M. (1961) "Cultural

- Uniformity in Reaction to Physical Disabilities”, *American Sociological Review*. 26: 241–247
- Sennett, R. (1998) *The Corrosion of Character*. New York: W.W. Norton & Company
- Stroebe, W., Insko, C. A., Thompson, V. D., & Layton, B. D. (1971). “Effects of physical attractiveness, attitude similarity, and sex on various aspects of interpersonal attraction”, *Journal of Personality and Social Psychology*, 18, 79–91.
- Taub, J. (1999) “Bisexual Women and Beauty Norms: A Qualitative Examination”, *Journal of Lesbian Studies*. 3(4): 27–36
- Townsend, J. M.; Wasserman, T. (1998) “Sexual Attractiveness: Sex Differences in Assessment and Criteria”, *Evolution and Human Behavior*. 19: 171–191
- TT-Ritzau. (2009) “Dejtingsajt dumpar alla fula”, *Dagens Nyheter*. 2009-11-10
- Törnqvist, M. (2006) “Det sa bara klick... Högutbildade storstadsbor söker partners på nätet”. *Axess* (4).
- Utz, S. (2005) ”Types of Deception and Underlying Motivation”, *Social Science Computer Review*, 23(1), 49–56

Författarpresentation

Roland Paulsen är doktorand i sociologi vid Uppsala universitet och i huvudsak verksam inom fältet ekonomisk sociologi. Hans bok *Arbetsamhället* är under utgivning och förlagspubliceras sommaren 2010.